

A szegedi kereskedők az új vámtarifáról és a kényszerkölcsönről tárgyaltak.

Szeged, május 19. A Kereskedők Szövetsége vasárnap délelőtti tartotta meg évi rendes közgyűlését. Vértés Miksa elnöki megnyitójában vázolta a vidéki kereskedelem jelenlegi súlyos helyzetét. Még egyre emelkednek a már eddig is elviselhetetlennek jelenkező közterhek, amelyeket a kereskedelem virágzó konjunktúra idejében is csak nehezen viselhetett el; de alattuk összeroppanni kénytelen a teljes pangás időszakában, amely már hosszú hónapok óta üli meg közgazdaságunkat. A fiatal kereskedőket, a kereskedő-apák fiait óhajtja a szövetségbe bevonni, ezek részére külön szakosztályt létesíteni s reméli, hogy a szövetség életét ezzel élénkebbé lehet tenni.

Ezután dr. Landesberg Jenő ismertette a kereskedelem óhajait a szanálással kapcsolatban. Majd áttért a szövetség elmúlt eredményes munkásságának részletezésére, az egyes szakmák működését, a szövetség akcióit, a különböző hatóságokkal való érintkezést vázolta. Nagy tetszéssel fogadott jelentése után dr. Horváth István, az OMKE főtitkára tartotta meg mindvégig feszült figyelemmel hallgatott, nagyszabású előadását az új vámtarifáról. A kereskedőosztály nem ellenzi az autonóm vámtarifát, sőt hazafias kötelességének tartja az ezirányú követelményt, de ellenzi ezt az autonóm vámtarifát, amely magas vámtételeivel teljesen célját tévesztette és csak a fogyasztóközönségre zúdít újabb drágaságot. Például magas vámvédelemben részesít az új tarifa nálunk erősen kifejezett iparokat, mint a vas-, cukor-, bőripar, amelyek vámvédelemre nem szorulnak s amelyek ezt a védelmet arra fogják felhasználni, hogy itthon drágán adjanak el, a magas vámvédelem folytán szerzett löbbletnyereséget viszont arra fogják felhasználni, hogy a külföldi versenyben exportáraitak lényegesen leszállíthassák. A magyar fogyasztó fogja így lehetővé tenni, hogy a külföldi fogyasztó tőlünk olcsóbban vásárolhasson.

A magas vámoknak indokuk van ott, ahol kezdetleges iparunkat ezen vámok segítségével erősíteni, felnevelni akarjuk. Ezek az úgynevezett nevelő vámok. Meg kell azonban válogatnunk, hogy életképesek-e ezek az iparágak, amelyeket fel akarunk nevelni a fogyasztóközönség erejével, nem maradnak-e ezek mindvégig csecsemők a legnagyobb fokú vámvédelem dacára is.

Wilson mondta, hogy vannak csecsemőiparok, amelyek hosszszakállú csecsemőkorukban is vámvédelemért fognak siránkozni. Annak az áldozatnak, amelyet a magas vámvédelem útján a fogyasztó közönség juttat a különböző iparoknak, célszerűeknek és feltétlenül eredményeseknek kell lenni. A magas vámvédelmet kívánó gyáripari érdekeltség azzal igyekszik éleltetni az autonóm vámtarifát példátlan tételeinek, hogy véleménye szerint azért kellene a magas vámok az autonóm tarifában, hogy abból a kereskedelmi szerződéseknél engedhessünk. A kereskedők tudják legjobban elbírálni, hogy ez nem szolid üzleti eljárás, mert olyan üzletbe nem megy be a vevő, ahol túl magas árak csak azért vannak feltüntetve, hogy azokból a kereskedő nagy engedményeket tessen. Utána Szász Pál, az OMKE titkára részletesen ismertette az új vámtarifának az egyes iparcikkekre vonatkozó tételeit.

Az elhangzott előadások után dr. Kertész Béla foglalkozott a kényszerkölcsönre vonatkozó újabb rendelettel. Ismertette a makói kereskedelmi társaságnak panaszát, amelyet a már befizetett kényszerkölcsön összegének igen sok esetben újból történt felemelése folytán közölt a szövetséggel. A makói pénzügyigazgatóság utólag revízió alá vette az 1923. évi jövedelem és vagyonadó kivételeket és ezek alapján újabb kényszerkölcsönkivetést eszközölt, amelyek összegei esetenként 70—40—25 millió takarékkoronát is elérnek.

A szövetség dr. Kertész Béla indítványára deklarációt fogadott el, mely szerint azon reményének ad kifejezést, hogy az amúgy is elviselhetetlen terhek alatt nyögő kereskedő osztály helyzetét a pénzügyi hatóság nem fogja a már egyszer kivetett és befizetett kényszerkölcsön összegének felemelésével súlyosítani. Reméli a szövetség, hogy amennyiben az egyes esetekben mégis előfordulna, úgy a kivető hatóság ragaszkodni fog a jövedelem és vagyonadó kivételére vonatkozó jogszabályokhoz, nem önkényes becslés útján, hanem mérlegek és egyéb konkrét adatok alapján fog csak a kényszerkölcsön felemelésének eszközéhez nyulni.

Ottóvay Károly indítványára a szövetség ezután táviratilag üdvözölte Sándor Pál nemzetgyűlési képviselőt, az OMKE elnökét.

Beszüntetik a városi tanács üléseit.

Aranykoronás költségvetést kívánnak a várostól. — A szanálási törvények és a városok háztartása.

Szeged, május 19. (Saját tudósítónktól.) Megírta a Szeged, hogy dr. Somogyi Szilveszter polgármestert a belügyminiszter telefonon hívta meg arra az értekezletre, amelyre a városok háztartásában a szanálási törvények következtében előálló változásokat beszéltek meg. A polgármester, aki már vissza is érkezett a fővárosból, érdeklődésünkre a következőket mondta az értekezletről:

— A tárgyalás pénteken délelőtti tíz órakor kezdődött a belügyminisztériumban Tersánszky József államtitkár elnökletével és délután négy óráig tartott megbeszélés nélkül. A tanácskozás, amelynek az volt a célja, hogy megbeszéljük, vajon miképpen alakul a városok helyzete a szanálási törvények végrehajtása után — tulajdonképpen két részre oszlott.

— Először arról beszéltek, hogy a takarékoság elvét milyen módon és mértékben vihetjük keresztül a városi közigazgatásban? Megállapodtunk abban, hogy az állami hivatalokhoz hasonlóan a városi hivatalokban is bevezetjük a délelőtti-délutáni hivatalos munkaidőt, még pedig, most már végérvényesen július elsejétől kezdődőleg. Így a megapaszított létszám mellett is reuzálhatnak a városok. Újabb létszámpasztlásról természetesen szó sem lehet a városoknál, mert — és ezt már a kormány is belátja — a városok munkaköre a háború óta nem hogy csökkent volna, hanem ellenkezőleg gyarapodott, így tehát a létszámemelés csakis a meglévő alkalmazottak munkakörének fokozottabb kihasználásával kerülhető el.

— A takarékosági szempontok szükségessé teszik a közigazgatási eljárások egyszerűsítését. Az értekezlet még az albizottságok működését

is fölöslegesnek tartotta, pedig az albizottságok tagjai városatyák és ez a tisztség nem jár dotációval. Közölték velünk, hogy a közeljövőben kormányrendelet jelenik meg ebben az ügyben és ez a rendelet megszünteti a tanácsüléseket is. A rendelet megjelenése után nem tartunk többé tanácsülést. A tanácsi ügydarabokat az illetékes tanácsnok esetéről-esetle referálja majd a polgármesternek és a határozatot a polgármester hozza meg. Rendes tanácsülés elé csak azok az ügyek kerülnek, amelyeknek elintézésére a közgyűlés illetékes, vagy pedig azok, amelyeket a polgármester a közgyűlés elé utal. Így tehát a jövőben csak közgyűlést előkészítő tanácsülések lesznek. Egyszerűsíteni fogja a kormány, illetve a törvényhozás a jogorvoslatok rendjét is. A kisebb jelentőségű ügyekben az első fokú hatóság már végérvényes határozatot hoz, legfeljebb egy felebezési fórum marad. Hasonló egyszerűsítést kívánnak a szanálási törvények minden más közigazgatási eljárásnál is.

— Az értekezlet a takarékoság ügyének lefolytatása után a városi jövedelmek gyarapításának kérdésével foglalkozott. Ez volt a tanácskozás második része. A pénzügyminiszter megbízottja közölte, hogy a városok 1924. évre szóló költségvetését ismét meg kell csinálni, még pedig aranykoronákban. (Annatidején, amikor hozzáfogott a számvetés a városi költségvetés összeállításához, több ízben rámutattunk arra, hogy célszerűbb lenne a tételek arányértékben való előírása, mert csak ez biztosíthatja a költségvetés rugalmasságát és reálitását. Aláspontunkat a tanács néhány tagja is helyeselte, azonban a költségvetés mégis papírkoronás alapon készült el. Mennyi munkát

takaríthatott volna most meg a város, ha aranykoronás költségvetést csinál!)

— Ami a jövedelmek gyarapítását illeti — folytatta a polgármester —, ígéretet kaptunk, hogy a jövedelem és társulati adókra is vethe-tünk ki községi pótdadót. A pótdadó azonban ötven százaléknál nagyobb nem lehet. A pénzügyminiszter kiküldött azzal nyugtatót meg bennünket, hogy 8—10 százalékos pótdadóból már annyi jövedelme lesz a városnak az állami adók nagysága következtében, hogy el sem tudják majd költeni. Igen ám — mondtam erre —, de csak jövőre látunk ebből valamit, mit csinálunk azonban az idén? Ha az állam át nem enged a háromszázalékos forgalmi adóból az eddig fél százalékos helyeti egy teljes százalékos, biztos csődbe jutnak a városok. Szó volt még a vigalmi adók kulcsának és a városi vámok, javadalmak szorzószámának fel-emeléséről is, de se nmi pozitív eredményről nem számolhatok be.

— Ezekután hogyan látja polgármester ur a város pénzügyi jövőjét — kérdeztük.

— Majd csak lesz valahogy, hiszen úgy még aohanem volt, hogy sehogyan se lett volna — mondta a polgármester. Ez a szép filozófia vigasztal —, tette hozzá később.

A Makói Kereskedők Egylete az újabb adókivetés ellen.

Makó, május 20. (Saját tudósítónktól.) Megírtuk már, hogy a makói pénzügyigazgatóság újabb kényszerkölcsönrel sújtotta a kereskedővilág tetemes részét, amelyet az illetők a szó szoros értelmében elviselhetetlennek, illetőleg megfizethetetlennek tartanak. A makói kereskedők érdekeinek leghivatottabb képviselője, a Makói Kereskedők Egyesülete vasárnap délelőtti Iritz Nándor elnöklésével népes ülést tartott, melyen a sérelmes kivetéssel behatóan foglalkozott és állást foglalt. Dr. Káldor egyesületi ügyész terjesztette elő a kérdést. Előadta, hogy a pénzügyigazgatóság törvényes alapon, de téves információ figyelembevételével vetett ki újabb jövedelem-, vagyon- és kölcsönadó-pótdadókat. Ezek valósággal ijesztő összegek és 70, 80, 100 millióig terjednek, a befizetésük nemcsak lehetetlen, de az illetők teljes anyagi romlásával járna. Indítványozza, hogy felebbezzenek a kivetés ellen és küldöttség kérje a pótkivetés végrehajtásának felfüggesztését, míg a felebbezést el nem intézik.

Ezután dr. Dózsa Imre hosszabb és tökéletes tárgyismeretre valló beszédben foglalkozik a kérdéssel. Tudja, hogy nagy terhek szakadnak ránk, de azok legalább ne legyenek aránytalanok. Javasolja, hogy a Kereskedők Egylete alakítson állandó adóügyi bizottságot, amelynek teendője volna az összeköttetést fenntartani az érdekeltek és a pénzügyigazgatóság között és állandó figyelemmel kísérje az adókivetéseket. (Egy közbeszólásból megtudjuk, hogy a battonyai Kohn terménykereskedőre másfélmilliót vetettek ki.)

A napirendhez még dr. Petrovics György nemzetgyűlési képviselő szólott hozzá, majd az elnök kimondta a következő határozatot:

1. A Kereskedők Egylete kíváncsának tartja, hogy minden adózó, akit méltánytalanság ért, jogorvoslattal éljen.

2. Az elnökség kérje fel a pénzügyigazgatóságot, hogy a felszólalásokat soron kívül tárgyalja.

3. E hó 20-án küldöttség járuljon a pénzügyminiszter elé és kérje a végrehajtás felfüggesztését, illetve az egész pótkivetés hatálytalanságát.

Kimondotta a gyűlés azt is, hogy a pénzügyminiszternek memorandumot nyújtsanak át, melynek szerkesztésére bizottságot küldöttek ki.

— A köztisztviselők ruhaszöveve. A köztisztviselők kedvezményes szövetet való ellátásáról szóló rendelet, mint jeleztük, a hivatalos lap tegnapi számában jelent meg. A rendelet szerint a köztisztviselők a maguk személyére nézve egy öltönyre való szövetet kapnak a hozzávalóval együtt, kedvezményes áron. Igényjogosultak az állami és államvasuti rendszerű fizetési osztályokba tartozó tisztviselők, az I—VI. fizetési csoportokba tartozó ítélőbírák és ügyészek, a postánál, távirónál és távbeszélőnél alkalmazott tisztviselők a főellenőrökig bezáróan, hasonlóképpen a postatakarékpénztárnál alkalmazott tisztviselők, az állami tanárok és tanítók, az óvónők, az állami gyakornokok, a fizetési osztályba nem sorozott, de évi fizetéssel alkalmazott állami tisztviselők, a nyugdíjas katonatisztek. Igényjogosultak a keze-lők, altisztek és hivatalosolgák is. Azok, akik 1923 július elseje után léptek állami alkalmazásba, nem kapnak szövetet. Azok a mozdonyvezetők és felvigyázók sem kapnak szövetet, akik már másodízben is részesültek kedvezményben. Az első osztályú szövet ára hozzávalóval együtt 150,000 korona, a második osztályúé 135,000 korona. Az összeget a ruhautalvány átvételekor kell fizetni.